

Školní vzdělávací program školní družiny

Identifikační údaje

Školní družina při ZŠ a MŠ Domaželice

Zřizovatel: OÚ Domaželice

Kontakt: Mgr. Pavel Karabina – ředitel školy, tel. 587 407 766, 581 711 748

e-mail: pavel.karabina@zsamsdomazelice.cz

web: www.zsamsdomazelice.cz

Projednáno na pedagogické radě: 18. 6. 2025

Schváleno školskou radou dne: 19. 6. 2025

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2025

Hygiena a bezpečnost v ŠD

- Školní družina je organizačně členěna do dvou oddělení, která jsou naplňována do kapacity stanovené zřizovatelem v souladu s příslušnými právními předpisy.
- Oddělení družiny prostorově využívá k odpočinkové činnosti prostory tříd v 1. patře školy.
- Skladba zaměstnání je tvořena každoročně s ohledem na rozvrh jednotlivých ročníků a přizpůsobena ostatním zájmovým kroužkům a mimoškolním zájmovým útvarům dojíždějících žáků.
- Při ranním pobytu ve ŠD využívají žáci odpočinku na koberci, volí klidové aktivity – společenské hry, vyprávění, malování, starší žáci se mohou samostatně připravovat na výuku, opakovat učivo, číst si.
- Do klidového režimu po obědě je denně zahrnut odpočinek formou spontánních činností, zájmová činnost je specifická podle ročního období, počasí a aktuálních významných dnů.
- Pro pobyt venku využívá ŠD fotbalové hřiště, školní dvůr a pořádá vycházky do okolí.
- Vychovatelky dbají na dodržování základních hygienických návyků žáků, zejména před stravováním, po pobytu venku a po použití sociálního zařízení.

- Na počátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a společenských normách v ZŠ, ŠD, ŠJ, na hřišti, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v PVVP. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o bezpečnosti.
- ŠD má zpracován a každoročně obnovován řád ŠD, každoročně se také aktualizuje roční plán ŠD.
- Pro bezproblémový chod ŠD je třeba vést žáky jednotlivých ročníků k příznivému sociálnímu klimatu, vzájemnému respektu, přátelskému vztahu ke spolužákům a pracovníkům školy, naučit je asertivně řešit konflikty – bránit se šikaně a patologickým jevům. Vychovatelka je nápomocna při řešení problémů žáků.
- Vychovatelka spolupracuje s rodiči na konzultacích a je seznámena s preventivním programem ZŠ o šikaně a ochraně zdraví.

Personální podmínky

- Vychovatelky školní družiny splňují odbornou kvalifikaci stanovenou právními předpisy a průběžně si doplňují a rozšiřují vzdělání v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Dle možností vedou zájmové kroužky žáků podle vlastní specializace a osobního zaměření.
- Vychovatelky podporují všeobecný rozvoj žáků ve všech složkách vývoje, na málotřídní škole velice úzce spolupracuje s učiteli.

Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je postupováno v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. Vychovatelka školní družiny úzce spolupracuje se školou, zejména při stanovení vhodných forem podpory a forem práce. Je seznámena se závěry odborného vyšetření žáka v nezbytném rozsahu, a to v souladu s platnými právními předpisy.

Při vzdělávání těchto žáků probíhá intenzivní spolupráce se zákonnými zástupci. Je zohledňováno přiměřené zatížení žáků zejména při pohybových aktivitách a vycházkách. Třídní učitelé a zákonní zástupci jsou povinni informovat školu o všech změnách zdravotního stavu dítěte, které mohou mít vliv na jeho pobyt ve školní družině.

Cíle ŠD a kompetence

Cíle:

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst. 2 Školského zákona, navazují na cíle, stanovené školním ŠVP ZŠ a MŠ Domaželice.

- Rozvíjet osobnost žáka.

- Učit komunikovat, spolupracovat a respektovat druhého.
- Motivovat žáky k tvořivosti, řešení problémů a logickému uvažování.
- Chránit svět kolem nás, podporovat kladný vztah k přírodě.
- Nabízet různé typy činností s ohledem na individualitu žáků.
- Vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci.
- Učit žáky osvojovat si základy společenského chování ve styku s vrstevníky, dospělými, ovládat pravidla stolování.
- Vést žáky k přiměřené fyzické, psychické a sociální samostatnosti.
- Učit se rozlišovat čas práce a odpočinku.
- Vést žáky k používání otevřené komunikace a spolupráce.
- Rozvíjet základy pro jeho další rozvoj a učení, zdravé sebevědomí a základy pro schopnost jednat v duchu etických a estetických hodnot.

Cíle školní družiny směřují k všestrannému rozvoji osobnosti žáka, podpoře jeho sociálních, komunikačních a pracovních dovedností a k vytváření zdravého životního stylu.

Klíčové kompetence:

– jsou utvářeny v celém průběhu celého období navštěvování školní družiny od 1. třídy.

1. k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání

- žák se učí s chutí, dokončí započatou práci
- umí zhodnotit své výkony i výkony druhých
- umí čerpat vědomosti z různých zdrojů
- hledá odpovědi na kladené otázky a všímá si souvislostí mezi jevy
- získané zkušenosti a dovednosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

2. komunikativní – vést žáky k otevřené a účinné komunikaci

- umí vhodně vyjádřit svůj názor
- žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci
- vyjadřuje se vhodně formulovanými větami
- ovládá pravidla komunikace s vrstevníky i dospělými, umí promluvit na veřejnosti
- zapojuje se do diskuze, ale dokáže naslouchat i druhým

3. sociální a personální – rozvíjet u žáka schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých

- žák přistupuje k povinnostem a úkolům zodpovědně
- učí se plánovat, organizovat a řídit svou činnost
- umí zhodnotit výsledky své i druhých
- dokáže v kolektivu spolupracovat, umí se prosadit i podřídit
- respektuje dohodnutá pravidla
- svou činnost se snaží vést tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

4. občanské – vést žáky ke schopnosti zodpovídat za své chování a jednání, umět uplatňovat svá práva a plnit si své povinnosti

- žák zná svá práva i práva druhých
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a umí se jim bránit
- chová se zodpovědně k sobě, druhým i svému okolí
- podílí se na ochraně a rozvoji zdravého životního prostředí
- ctí tradice, zná je a chrání je jako kulturní dědictví
- zapojuje se do kulturního života školy a obce a aktivně se ho účastní

5. pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti a reálné možnosti, uplatňovat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě

- umí pracovat podle návodu a instrukcí
- zná zásady bezpečného používání pracovních pomůcek
- dodržuje pořádek na pracovním místě a ve svých věcech
- práci vždy dokončí
- váží si práce své i ostatních a umí ji zhodnotit

6. řešení problémů – podněcovat žáky k tvořivosti, logickému uvažování a k schopnosti řešit problémy

- přemýšlí o příčinách problémů a dokáže je formulovat
- rozlišuje správná a chybná řešení
- hledá různé způsoby řešení, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- dovede se přizpůsobit změnám
- započaté činnosti dokončuje
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a umí je obhájit

7. digitální kompetence – vést žáky k bezpečnému, smysluplnému a odpovědnému využívání digitálních technologií

- využívá digitální technologie k učení, komunikaci a získávání informací
- orientuje se v základních digitálních nástrojích a aplikacích odpovídajících jeho věku
- vyhledává informace z digitálních zdrojů a posuzuje jejich užitečnost
- dodržuje pravidla bezpečného chování v digitálním prostředí
- respektuje zásady ochrany osobních údajů a soukromí
- používá digitální technologie s rozmyslem a v souladu s dohodnutými pravidly

Program výchovy a vzdělávání

Program výchovy a vzdělávání školní družiny je inspirován vzdělávací oblastí RVP ZV pro 1. stupeň „Člověk a jeho svět“, je přizpůsoben podmínkám málotřídní základní školy, jejímu umístění a dojíždění žáků a v jeho rámci jsou přirozeně rozvíjena **průřezová témata** RVP ZV, zejména osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova, výchova demokratického občana a mediální výchova, a to prostřednictvím každodenních činností, her, projektů a pobytu v přírodě.

1. Místo, kde žijeme

- **domov:** okruh rodiny a jejích členů, organizace života rodiny, zdravé prostředí v rodině, posílení vztahu k rodině, výroba dárků pro členy rodiny, spolupráce s rodinou, Den matek

- škola: vstup do školy, bezpečná cesta do školy, okolí školy, školní režim, vytvoření kladného vztahu ke škole

- **obec kde žijeme:** důležitá místa v obci, OÚ, obchod, pošta, knihovna, doprava, podíl na prezentaci vlastními pracemi žáků, účast na vánoční besídce pro veřejnost

- **naše vlast:** besedy o státních svátcích a významných dnech republiky, pojem vlastenectví – národ, seznámení s vybranými pověstmi a tradicemi vztahujícími se k historii naší země, Praha – hlavní město a její památky, ostatní významná města a místa v ČR (dle krajů, návštěvy z rodiny, chráněné památky a území CHKO a Národní parky)

2. Lidé kolem nás

- **soužití lidí:** v rodině, v kolektivu třídy a družiny, v zaměstnání, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, jiná kultura – etnika, chování mezi lidmi – pravidla slušného chování (umím pozdravit starší a dospělé, chovám se správně i ke spolužákům) principy demokracie (řekni mi svůj názor, budu naslouchat, mám problém – vyslyš mě)

- **vlastnictví:** soukromé (neber, co není tvé), veřejné (máme společné hračky, nerozbíjej je), peníze (na obědy, autobus, kapesné)

- **právo a spravedlnost:** základní lidská práva a práva dětí, související povinnosti dle brožury Dětská práva „Vím, co smím“

3. Lidé a čas

• správný režim dne při docházce do školy, správné využití volného času při sportu, pohybu, rozdělení ročních období do zájmových aktivit (pouštění draka na podzim, sáňkování a bruslení v zimě, jarní hry dětí – probouzení přírody po zimě, letní aktivity – vycházky, školy v přírodě)

4. Rozmanitost přírody

• tematické vycházky do okolí školy a blízkých lesů, práce s přírodním materiálem, výchova k ekologii, podílení se na sběru starého papíru, beseda o důležitosti třídění odpadů, poučné besedy o přírodě v jiných pásmech Země

5. Člověk a jeho zdraví

- v návaznosti na učivo rozvíjet zkušenosti s ošetřením nemocného nebo zraněného, naučit se používat potřebná telefonní čísla a učit se, jak zavolat pomoc, podíl na preventivním protidrogovém programu školy a prevenci šikany

Průřezová témata jsou součástí základního vzdělávání a prolínají se činnostmi školní družiny během celého školního roku. Podporují rozvoj osobnosti dítěte, jeho sociálních dovedností, kulturního povědomí i odpovědného chování.

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Tematické okruhy:

- Osobnostní rozvoj
- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

V ŠD: společné hry, kooperace, komunikace mezi dětmi, posilování sebedůvěry, respektování pravidel, řešení drobných konfliktů.

2. Výchova demokratického občana (VDO)

Tematické okruhy:

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie a způsob rozhodování

V ŠD: hlasování o společných činnostech, utváření pravidel skupiny, vedení k odpovědnosti a respektu.

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tematické okruhy:

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

V ŠD: tradice a svátky, práce s mapou, světové zajímavosti, projektové dny zaměřené na kultury různých zemí.

4. Multikulturní výchova (MkV)

Tematické okruhy:

- Kulturní diference

- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

V ŠD: spolupráce dětí, respekt, vzájemná pomoc, hry zaměřené na rozvoj empatie a porozumění.

5. Environmentální výchova (EV)

Tematické okruhy:

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a životní prostředí
- Vztah člověka k prostředí

V ŠD: pobyt venku, péče o okolí školy, třídění odpadů, pozorování přírody, projektové dny a jednoduché pokusy.

6. Mediální výchova (MeV)

Tematické okruhy:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora
- Fungování a vliv médií
- Tvorba mediálních sdělení
- Práce v realizačním týmu

V ŠD: jednoduchá práce s informacemi, bezpečné chování v online prostředí, tvorba krátkých zpráv či plakátků, rozvoj kritického myšlení.

Evaluace a autoevaluace školní družiny

Vychovatelky průběžně hodnotí vlastní práci a uplatňují sebereflexi v rámci realizovaných činností školní družiny.

Hodnocení každodenní činnosti v oddělení zahrnuje:

- průběžné nebo následné hodnocení chování žáků a výsledků jejich činností, které zároveň podporuje sebehodnocení žáků,
- hodnocení činností z pohledu celého oddělení dle aktuální potřeby, se zaměřením na aktivitu a spolupráci žáků,

- využívání získaných poznatků k obměně, obohacení nebo úpravě tematických celků v souladu s potřebami a zájmy žáků.

Autoevaluace školní družiny slouží k průběžnému zkvalitňování zájmového vzdělávání a navazuje na evaluační činnost školy. Zaměřuje se zejména na podmínky činnosti školní družiny, naplňování stanovených cílů, spokojenost žáků a spolupráci se zákonnými zástupci.

Autoevaluace je prováděna průběžně v průběhu školního roku a souhrnně na jeho konci. Podílejí se na ní vychovatelky školní družiny ve spolupráci s vedením školy.

Podklady pro autoevaluaci tvoří zejména:

- sebereflexe vychovatelek,
- pozorování činností a chování žáků,
- zpětná vazba žáků,
- podněty zákonných zástupců,
- vyhodnocení plnění ročního plánu školní družiny.

Výsledky autoevaluace jsou využívány k úpravám organizace, obsahu a metod práce školní družiny a k plánování další činnosti.

Dokumentace školní družiny

ŠD vede systematickou dokumentaci, která zahrnuje:

- Roční plán činnosti ŠD – plán tematických okruhů, akcí a zájmových činností, aktualizovaný každoročně,
- Záznamy o činnostech a docházce žáků,
- Hodnocení a sebehodnocení žáků – poznámky z průběžného hodnocení a sebereflexe žáků,
- Záznamy z porad a konzultací – z vychovatelek ŠD, vedení školy a případně s rodiči,
- Roční hodnocení činnosti ŠD – shrnutí plnění cílů, evaluace a návrhy na úpravy dalšího vzdělávání,
- Záznamy o poučení o bezpečnosti a hygieně – evidováno v pedagogické dokumentaci.

Dokumentace slouží k plánování činností, průběžnému hodnocení, autoevaluaci ŠD a k zajištění souladu s právními předpisy a školními standardy.

Přílohy:

Vnitřní řád školní družiny ZŠ a MŠ Domaželice – viz Příloha č. 1

Plán školní družiny – viz Příloha č. 2